

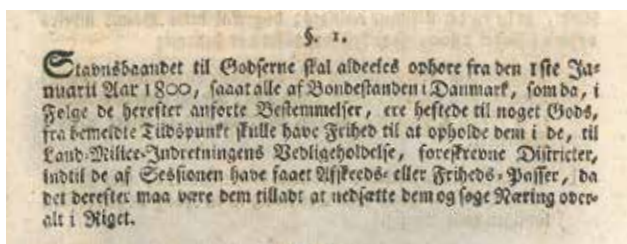
Fritid med Fællesskab og Fremtidshåb i Forvaltning af livet i Forundring

Tiden fra 1690 til 1800 kalder vi normalt oplysningstiden i Europa. Den gav anledning til mange brydninger. Der blev sået tvivl om rimeligheden og rigtigheden af kirkens og den enevældige konges sandheder, regler og magt. Troen på fornuften og det rationelle kom i høj-sædet.

Stavnsbåndet blev ophævet i årene fra 1788 frem til 1800. I § 1 i ”Forordning Om Stavnsbaandets Løsning fra Godserne for Bondestandens Mandkiøn i Danmark” står der, at borgerne havde ret til at bosætte sig overalt i kongeriget.

§ 1 i Forordning om stavnsbåndets løsning.
© danmarkshistorien.dk
v/ Aarhus Universitet.

Da Frederik VII i 1848 indvilligede i at afskaffe enevælden, som ellers havde været styreformens siden 1660, var vejen banet for, at Danmarks første grundlov kunne underskrives af kongen 5. juni 1849. Med grundloven skulle Danmark til at være et demokrati. Enevælden skulle afløses af et landsting og et folketing.

Der blev indført stemmeret, om end vælgerskaren var noget begrænset. Til Folketinget var der valget for alle uberygtede mænd over 30 år med egen husstand. – Mænd der ikke modtog (eller havde modtaget) fattigunderstøttelse. Valgbare skulle leve op til det samme, dog var aldersgrænsen kun 25 år.

Ikke alle havde stemmeret til landsting og folketing. I folkemunde hed det, at *de 5 F'er* (*fruentimmere, folkebold, forbrydere, fjolser og fattige*) ikke fik stemmeret. Samlet set fik ca. 15 % af Danmarks befolkning adgang til at stemme i 1849.

Fra Danmarks grundlov kan nævnes:

- Borgerlige frihedsrettigheder: ytrings-, trykke-, forenings- og forsamlingsfrihed, ejendomsrettens ukrænkelighed samt forbud mod vilkårlig fængsling.
- Den evangelisk-lutherske kirke er Danmarks folkekirke (§ 3).

Danmarks Riges Grundlov 1849.
© Det Kgl. Biblioteks billedsamling.

Udviklingen mod det samfund, vi har i 2020, var dermed sat på skinner.

Som nævnt var det ikke alle, der ved grundlovens indførelse fik lov at deltage i de demokratiske processer. De 5 F'er var udelukket, og netop derfor opstod en ny skoleform: *Folkehøjskolen*.

N.F.S. Grundtvig havde allerede i 1830 idéer til en højskole for folket. Alle borgere (menigmand) skulle gives oplysning om fædrelandets historie, og om hvad fællesskab betyder og derved lære at tage ansvar for og del i fællesskabets (landets) fremtid.

Der var iblandt de hidtidige magthavere i 1849 stor bekymring for, hvad der ville ske, hvis der blev indført folkestyre, og de uoplyste og uuddannede bønder også fik indflydelse på landets styre.

Folkehøjskoler var oprindeligt skoler for voksne mænd og kvinder, hvor undervisningen skulle kvalificere dem til at blive gode samfundsborgere. Eleverne skulle lære sig selv og Gud at kende. I dag er fokus nok mere den personlige udvikling, men både dengang og nu lægges der vægt på fællesskabet.

I begyndelsen var skolerne kun for unge mænd, men fra 1860'erne kom frøkenene til. For en ung højskoleelev kunne et højskoleophold betyde et møde med en ny verden og helt andre holdninger. Mange har beskrevet opholdet som en tid, der fuldstændigt ændrede deres livssyn. Det, man lærte på højskolen, kunne tages med hjem til sognet og omsættes i dagligdagen.

Der var i særdeleshed tale om Grundtvigs pædagogiske grundbegreber *lys* og *liv*: Folkelig oplysning, livsoplysning, foreningsliv, liv som borger, liv i det folkelige, det forunderlige menneskeliv, åndsliv og oplivning etc. Hvis et menneske alene baserer sig på logisk og rationel tænkning, er det et *uoplyst* liv. Et *oplyst* liv forholder sig til de store spørgsmål i livet: skabelse, død, venskab, mening, fællesskab, skønhed – ja, det vi kalder kultur.

I 1912 tog stifteren af Møltrup, Johannes Munk, initiativ på vegne af nogle af *de 5 F'er*. Der skulle oprettes et hjem, hvor livskraften og livsmodet kunne vækkes - i høj grad inspireret af Grundtvigs tanker for folkehøjskolen.

Det skulle være et sted at 'være fra', et sted at arbejde, et sted hvor man for en tid kunne leve og hente noget, som kunne bruges videre i livet.

Bestyrelsen formulerede i 2014 Møltrups nuværende idégrundlag:

"Møltrup er et hjem, hvor mænd (der er kommet på livets skyggeside og som i kortere eller længere tid har brug for støtte i deres liv) kan finde hjælp til at tage livet op på ny. Mændene betragtes ikke som klienter, men som mennesker der kommer til Møltrup for at hjælpe med til at drive gården.

Enhver, som har behov for den hjælp, Møltrup kan yde, bydes velkommen, så længe der er plads. Møltrup er en del af folkekirkenes diakonale arbejde, og det forventes, at alle medarbejdere - frivillige, såvel som lønnede - arbejder ud fra et kristent grundlag."

Der er sådan set ikke ændret noget som helst siden 1912, da Møltrup startede. Selvfølgelig er metoderne og samfundsvilkårene forandrede, men idéerne er de samme. I 1912 sigtede man på Møltrup efter at give beboere et sted at sove og arbejde og derved forsøge at holde brændevinen stangen.

I 2020 har vi fortsat opmærksomhed på at sove og arbejde og forsøge at holde misbrug på afstand.

Man kan groft forenklet sige, at vi sover 1/3 af døgnet, arbejder 1/3 af døgnet og forsøger at holde misbrug på afstand 1/3 af døgnet.

Vi har gode sovefaciliteter. Vi har gode værksteder og jobmuligheder både på Møltrup og uden for Møltrup. Men ....

Vi har ikke været gode nok til at kalde livskraft og livslyst frem i fritiden, så misbruget holdes væk, når man ikke længere bor på Møltrup.

Begrebet med de 5 *F'er* (fruentimmerne, folkeholdet, forbryderne, fjolserne og de fattige), som var udelukket fra stemmeret, skal nu erstattes af 5 nye *F'er*:

Fritid med Fællesskab og Fremtidshåb i Forvaltning af livet i Forundring.

Møltrups vision i disse år er både at give mennesker en 1) struktureret hverdag med nattesøvn og 2) meningsfuldt arbejde og 3) meningsfyldt fritid. Som en helt konkret ramme for dette sidstnævnte og afgørende fritidsliv opstarter vi i foråret 2021 byggeriet af en multisal som omtalt herefter.

Som følge af corona-restriktioner er sommermøde, høstfest, sangaftener, julemarked og mange besøg aflyst, så vi kan desværre ikke invitere jer indenfor, men med byggeriet af den nye multisal og forhåbentligt fremkomsten af en vaccine, håber jeg at kunne råde bod på manglerne i 2021!

Til alle jer "derude", som tænker med i form af praktisk hjælp, forbøn og medleven vil jeg gerne sige tak. Stor tak til alle jer frivillige, beboere, personale, bestyrelse, politikere og embedsmænd som er med til at gøre visionen om et værdigt liv for alle til praktisk hverdag.

- Ebbe Larsen, forstander